

HANDLEGUIDE - FRA BEKYMRING TIL HANDLING

DRAGØR KOMMUNE
Juni 2018

Indhold

Indledning	3
Læsevejledning.....	4
Om overgreb	4
Forebyggende indsatser.....	5
Første skridt – Vær opmærksom og ansvarsbevidst.....	5
Andet skridt – Lav systematiske observationer	6
Tredje skridt - Lav en handleplan.....	6
Fjerde skridt - Gennemfør aftalerne i handleplanen	6
Foregribende indsatser	8
Drøft jeres bekymring i ressourceteamet	8
Du bliver bekymret for et barn	11
Før du underretter	11
Underretningens udformning	12
Regler for underretningspligt.....	13
Underretningens vej	13
Fra underretning til sag.....	14
Oplysnings- og tavshedspligt.....	15
Tavshedspligt	15
Oplysningspligt.....	15
Bilag 1 - Flowchart ved bekymring.....	16
Bilag 2 – Flowchart ved mistanke om overgreb.....	17

Indledning

Denne handleguide bygger på Dragør Kommunes overordnede værdigrundlag, og skal ses i sammenhæng med Dragør Kommunens sammenhængende Børne- og Ungepolitik, Skolepolitik, Kultur- og fritidspolitik, Inklusionspolitik og 0-6 års politik, hvor de overordnede målsætninger for området er beskrevet.

Handleguiden beskriver muligheder, opmærksomhedspunkter og retningslinjer for, hvordan medarbejdere og ledere handler, når et barns eller en ungs trivsel og udvikling vækker bekymring.

Handleguiden er tænkt som en hjælp for dig, som arbejder med børn og unge i Dragør Kommune.

Handleguiden handler om, hvordan du, dine kolleger og din leder kan støtte børn og unge, som viser, at de måske har problemer. I det arbejde skal I vægte et tidligt tværfagligt samarbejde – gerne med involvering af forældrene, hvor intet taler imod det.

De fleste problemer et barn eller en ung støder på i sin opvækst kan nemlig klares med den støtte, der er i familien, netværket og hos de kommunale medarbejdere. Det er altså en del af dit daglige arbejde.

Målet med den tidlige forebyggende indsats er, at problemerne ikke udvikler sig, og at barnet/den unge kan blive i sine vante omgivelser i hjemmet, sammen med vennerne og i kommunens skoler, daginstitutioner, SFO/fritidshjem og klubber.

Læsevejledning

Den forebyggende indsats beskrives på side 5 til side 7.

Den forebyggende indsats kan forlænges/erstattes af en foregribende indsats. Dette beskrives på side 8 til side 9.

Børneteamet kan i samarbejde med andre specialister beslutte, at der skal gennemføres en indgribende indsats. Dette beskrives fra side 11.

Om overgreb

I tilfælde af formodning eller viden om vold eller overgreb mod børn og unge, skal der handles i forhold til [Beredskabsplan for forebyggelse og håndtering af overgreb mod børn og unge](#).

Hvis der er formodning eller viden om et overgreb (seksuelt misbrug, vold etc.), der retter sig mod en eller begge forældre/stedforældre/værge, kan en orientering af forældre være til skade for sagens videre behandling. Under sådanne omstændigheder skal du underrette Børneteamet uden at orientere forældrene om underretningen.

Forebyggende indsatser

De forebyggende indsatser er den første og den mindst indgribende støtte til børn og unge, når der er bekymringer. Dette arbejde foregår i almenområdet. Foregribende indsatser er oftest rettet mod hele grupper af børn.

Af og til kan de brede forebyggende indsatser suppleres med en mere individuel vinkel. Den individuelle vinkel kan beskrives i fire trin:

1. Vær opmærksom og ansvarsbevidst
2. Lav systematiske observationer
3. Lav en handleplan
4. Gennemfør aftalerne i handleplanen

Første skridt

– Vær opmærksom og ansvarsbevidst

Som medarbejder i Dragør Kommune skal du være opmærksom på de signaler, som børn og unge sender.

Når et barn har en adfærd, der virker bekymrende for barnets eller den unges fysiske, psykiske og/eller sociale udvikling, er det vigtigt at reagere rigtigt og hurtigt. I arbejdet skal du lægge vægt på, at denne hjælp ydes gennem dialog og samarbejde med forældrene.

En undtagelse fra denne regel er hvis du er sikker på, at en eller begge forældre/stedforældre/værge udsætter barnet/den unge for vold eller seksuelle overgreb, skal du straks underrette Børneteamet uden at orientere eller inddrage forældrene.

Der er i [Beredskabsplan for forebyggelse og håndtering af overgreb mod børn og unge](#) en beskrivelse af, hvordan du handler uden at involvere forældre i netop denne slags bekymringer.

Du er som medarbejder ansvarlig for at reagere og handle på din egen bekymring. Opstår der tvivl, skal du søge vejledning hos din nærmeste leder eller hos ressource team.

Når du er bekymret for et barn, er det centralt, at du skriver dig følgende etiske retningslinjer bag øret.

- Barnet er i fokus
- Barnet eller den unge har altid ressource- og styrkesider, der kan udvikles
- Forældrene skal involveres - om muligt
(dog ikke ved vold og seksuelle overgreb, hvis mistanken retter sig mod forældrene)
- Hold en åben og ærlig dialog med forældrene
(dog ikke ved vold og seksuelle overgreb, hvis mistanken retter sig mod forældrene)
- Håndter fortrolige oplysninger korrekt
- Videregiv eller indhente aldrig flere oplysninger end nødvendigt for sagen

Andet skridt

– Lav systematiske observationer

Når du har talt med din leder eller en fra ressourceteam om din bekymring, er det vigtigt, at I begynder at foretage systematiske observationer. Observationerne skal bruges, når I skal skrive en handleplan for, hvordan I vil arbejde med jeres indsats.

Er du usikker på, hvordan du skal foretage en løbende observation, kan du på daginstitutionsområdet henvende dig til inklusionsvejlederne, og på skoleområdet kan du henvende dig til skolens didaktiske ledere. De kan rådgive dig i, hvilke observationer, der er vigtige.

Tredje skridt

- Lav en handleplan

Hvilken indsats bør I iværksætte for at hjælpe gruppen af børn, personalegruppen eller barnet/den unge med det problem, I oplever? Husk at involvere kolleger, ledelse, netværk og evt. barnet/den unge samt forældre, i forbindelse med observationer og i udarbejdelsen af handleplanen for gruppen af børn eller personalet eller en individuel handleplan omkring barn/ung.

Fjerde skridt

- Gennemfør aftalerne i handleplanen

Når handleplanen er udarbejdet og alle involverede er taget med i beslutningen, arbejdes der ud fra de opstillede mål/ønsker. Der følges løbende op på fremgang i

forhold til mål. Handleplanen justeres løbende ved behov. Efter målet er opnået, afsluttes arbejdet med en beskrivelse af resultaterne.

Dialogen med forældrene i den forebyggende indsats

Når du udarbejder individuelle handleplaner, er det vigtigt, at du taler med forældrene om jeres bekymring. Når der indledes dialog med forældrene, så start med at beskrive din bekymring – gerne med konkrete eksempler. Bed herefter forældrene om at beskrive deres tanker om bekymringen. Det er en god idé, tidligt i samtalen, at fortælle om formålet med mødet, og om hvor lang tid der er til rådighed.

Det er i beskrivelsen af bekymringen vigtigt, at du forholder dig konkret til de iagttagelser, der er gjort. Hvad har du set, hørt, lugtet? Derudover skal du præsentere, hvad det giver af bekymringer eller problemer. Den saglige fremstilling skal i fokus, således at fortolkninger og beskyldninger undgås.

Forældrene inddrages i beskrivelsen af deres oplevelser og tanker om, hvilke observationer det kan være godt at lave, og eventuelt hvilken handleplan, I sammen kan lave for at hjælpe barnet/den unge.

Foregribende indsatser

De foregribende indsatser gennemføres i samspil med relevante fagpersoner, der har særlig viden om og opmærksomhed på børn og unge. I Dragør Kommune er indgangsvinklen ofte ressourceteam og af og til Børneteamet.

Drøft jeres bekymring i ressourceteamet

Af og til opstår der bekymring for et barn eller en ung, som du, dine kolleger og din leder mener, I skal have vejledning eller hjælp omkring. Til at støtte og vejlede har kommunen nedsat ressourceteam på alle skoler og i alle dagtilbud.

Du kan gennem din leder altid få sparring i ressourceteamet på, hvordan du bør agere i forbindelse med bekymring for et barn eller en ung. Her er det også muligt at drøfte nye tiltag omkring udsatte børn og unge i kommunen.

På dagtilbudsområdet består ressourceteamet af en socialrådgiver fra Børneteamet, en psykolog fra PPR (Tårnby), en sundhedsplejerske, leder af ressourcekorps og en talepædagog, hvis det omhandler børn på 0 – 6 års området.

På skoleområdet består ressourceteamet af en socialrådgiver fra Børneteamet, en psykolog fra PPR (Tårnby), en sundhedsplejerske, en didaktisk leder og eventuelt en fysioterapeut, hvis der er tale om motoriske vanskeligheder hos barnet/den unge. På møderne deltager de medarbejdere og ledere fra institutionen eller skolen, der er involveret i den specifikke bekymring.

I kan tage en hvilken som helst type bekymring op i ressourceteamet.

For at få det bedste udbytte af mødet i ressourceteamet, skal der gerne foreligge en samtykkeerklæring fra forældrene til de børn og unge, der viser bekymrende tegn, som I ønsker at drøfte.

I det videre arbejde kan ressourceteamet – eller et enkelt medlem af ressourceteamet – være behjælpelig med råd og vejledning.

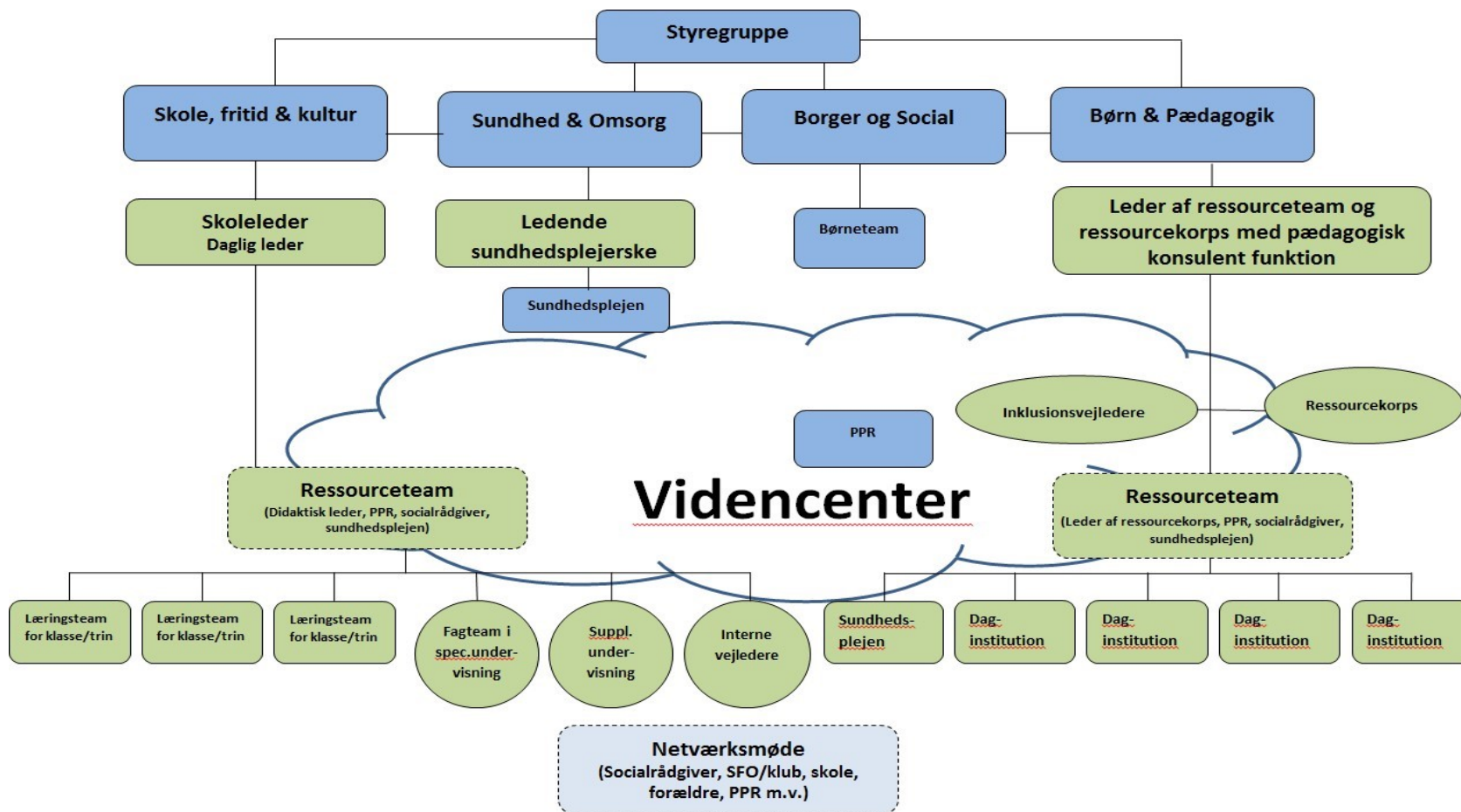
I kan også vælge at tage en anonym drøftelse af en bekymring. Det betyder, at barnet ikke nævnes ved navn, og der ikke videregives oplysninger, der på anden måde giver kendskab til, hvilket barn den anonyme rådgivning omhandler. Dette har i praksis vist sig vanskeligt i en lille kommune som Dragør.

I ganske få tilfælde kan I én gang drøfte et navngivet barn uden forældres samtykke, hvis udvekslingen må anses for nødvendig, som led i det tidlige eller forebyggende

samarbejde om udsatte børn og unge. (Serviceloven § 49a om udveksling af oplysninger uden forældresamtykke)

Ressourceteam deltager i løbende videreuddannelse. Alle ressource team arbejder ud fra International Child Development Programme (ICDP). ICDP er det fælles sprog, som ressource team benytter, når de – sammen med dig eller din leder – går i dybden med de problemer, I oplever i dagligdagen.

Nedenstående diagram viser strukturen omkring Dragør Kommunes Videntcenter

Du bliver bekymret for et barn

Når du eller din leder vurderer, at jeres bekymring ikke kan håndteres i jeres eget regi, men i stedet bør undersøges efter serviceloven, skal I sende en underretning til Børneteamet.

Er der tale om en bekymring af alvorlig karakter som vold eller seksuelle overgreb, skal I med det samme underrette Børneteamet via telefon:

32 89 03 97

Obs: Udenfor kommunens åbningstid kontakt Københavns Politi på **114**. Politiet kontakter rådighedsvagten i Tårnby Kommune.

Før du underretter

Før du underretter, bør du som hovedregel orientere forældrene om, at du vil sende en underretning til Børneteamet.

En undtagelse fra denne regel er, at hvis mistanken om overgreb (seksuelt misbrug, vold etc.) retter sig mod en eller begge forældre/stedforældre/værge kan en orientering af forældrene være til skade for sagens videre behandling. Under sådanne omstændigheder skal du underrette Børneteamet uden at informere forældrene.

Underretningens udformning

Der er ingen krav til, hvordan en underretning skal se ud. Den gode underretning er saglig og beskrivende. Den indeholder ikke personlig vurdering eller løsningsforslag.

Underretningen bør som udgangspunkt altid udarbejdes i samarbejde med nærmeste leder. Da underretningspligten er personlig, kan din leder aldrig nægte dig at sende en underretning. Underretningspligten går forud for tavshedspligten og er gældende, selvom der er et samarbejde i gang.

Den gode underretning indeholder:

1. Indledning
2. Underretning vedrørende:
 - Navn og CPR-nr. på barn
 - Søn/datter af navn, adresse
 - Forældremyndighedsindehaver
 - Eventuelt telefonnummer
3. Underretters navn, arbejdsadresse og arbejdstelefonnummer
4. Anledning til underretningen:
Beskrivelse af barnets situation herunder følelsesmæssige tilstand, evne til at indgå i sociale relationer, intellektuelle kapacitet, fysiske tilstand og eventuelle særpræg
5. Hvor længe har problemet stået på
6. Hvad har man gjort i institutionen/faggruppen
7. Eventuelle kommentarer fra forældre, barnet eller den unge

Regler for underretningspligt

Alle offentligt ansatte har i henhold til § 153 i serviceloven skærpet underretningspligt. At underretningspligten er skærpet betyder, at du både skal underrette, hvis du har kendskab til eller *har grund til at antage*, at et barn under 18 år har behov for hjælp.

Du skal underrette, hvis et barn under 18 år har behov for hjælp efter servicelovens kapitel 11. Kapitel 11 dækker bl.a. over støtte i form af socialfaglig rådgivning, en behandlingsindsats, en aflastningsfamilie eller en anbringelse.

Underretningens vej

Alle underretninger skal sendes til underretning@dragoer.dk

Børneteamet modtager, læser og vurderer alle underretninger inden for 24 timer – også i weekender og ferier.

Hvis du mener din underretning skal behandles straks – som ved f.eks. vold og overgreb – skal du i dagtimer på hverdage kontakte Børneteamet på telefon **32 89 03 97**. Ved henvendelser udenfor dette tidsrum skal du kontakte Politiet på telefon **114**. Politiet vil kontakte rådighedsvagten i Tårnby Kommune, som vil ringe tilbage til dig og vurdere, om der skal startes en akut sag.

Når du sender en underretning til underretningsmailen, modtager du senest seks hverdage efter en bekræftelse på, at Børneteamet har modtaget din underretning.

Som professionel underretter har du ret til at få oplyst, om din underretning har givet anledning til handling. Du kan forhøre dig om, om der iværksættes en børnefaglig undersøgelse, og om der efterfølgende bliver iværksat foranstaltning.

Børneteamet kan orientere underretter om typen af foranstaltninger og planlagt varighed, hvis det har væsentlig betydning for den støtte den pågældende kan give barnet/den unge (SEL § 155b, stk. 3). Hvis du som leder har brug for orientering, kontakt lederen af Børneteamet.

Efter modtagelsen af underretningen er det sagsbehandleren i Børneteamet, der har ansvaret for at koordinere det videre socialfaglige arbejde omkring barnet/den unge/familien.

Fra underretning til sag

Sagsbehandleren i Børneteamet vil hurtigst muligt efter modtagelsen af en underretning indkalde forældrene til et møde. Hvis forældrene giver samtykke, vil underretteren også blive indbudt til møde. Formålet med mødet er, at sagsbehandleren får mere viden om, hvordan barnet har det. Disse oplysninger danner grundlag for en vurdering af, om Børneteamet skal foretage en børnefaglig undersøgelse, og hvilket behov barnet og familien eventuelt har for hjælp og støtte. På mødet besluttet den fremtidige ansvarsfordeling.

Hvis forældre og sagsbehandler er enige om, at det bør undersøges nærmere, om der skal iværksættes støtteforanstaltninger, skal der ifølge serviceloven igangsættes en børnefaglig undersøgelse.

Hvis sagen vurderes akut, skal der handles hurtigt og rigtigt. Sagsbehandleren vil derfor ikke vente på et møde med forældre og underretteren. I akutte sager tilrettelægger sagsbehandleren forløbet i samarbejde med teamlederen i Børneteamet.

Oplysnings- og tavshedspligt

Som offentligt ansat har du tavsheds-, oplysnings- og underretningspligt. I det følgende gengives oplysnings- og tavshedsforpligtelsernes hovedtræk. Oplysnings- og tavshedspligten spiller ind, hvis du skal dele din bekymring med enten kolleger, ledere eller andre myndigheder, eksempelvis Børneteamet.

Tavshedspligt

Alle offentligt ansatte har i henhold til forvaltningslovens § 27 tavshedspligt om enkeltpersoners private forhold. Private forhold er oplysninger om race, religion og hudfarve, om politiske, foreningsmæssige, seksuelle og strafbare forhold samt oplysninger om helbredsforhold, væsentlige sociale problemer og misbrug af nydelsesmidler.

Hovedregelen, som udtrykkes i forvaltningslovens § 28, fastslår, at oplysninger om rent private forhold ikke må videregives mellem forskellige forvaltninger. Er der tale om samme forvaltning, kan oplysninger om private forhold videregives, men kun oplysninger som er nødvendige og relevante for sagens behandling.

Der er undtagelser fra nævnte hovedregel jf. forvaltningslovens § 28 stk. 2. Videregivelse af oplysninger kan ske, når:

- Forældre har givet skriftligt samtykke
- Videregivelsen er et nødvendigt led i sagsbehandlingen
- Hensynet til barnet er klart større end hensynet til forældre

Hvis I vurderer, at det er nødvendigt for, at I kan sikre den tidlige indsats, må I udveksle oplysninger én enkelt gang (Serviceloven § 49a). Denne regel skal dog i Dragør Kommune først anvendes som en sidste udvej, da vi i så vid udstrækning som muligt ønsker at inddrage forældrene.

Oplysningspligt

De sociale myndigheder har pligt til at undersøge de forhold, børn lever under. Myndigheder kan i den anledning indhente oplysninger hos andre myndigheder. Tilsvarende har andre myndigheder pligt til at udlevere de relevante oplysninger. Det betyder, du har pligt til at oplyse om de forhold, Børneteamet ønsker belyst.

Bilag 1 - Flowchart ved bekymring

Bilag 2 – Flowchart ved mistanke om overgreb

